דלמילתיה מנא הוא אבל הכא למילתיה

לאו מנא הוא ומי א"ר יוחנן הכי והאמר

¢רבי יוחנן הלכה כסתם משנה סותנן יסנדל

ה) נפניל חו. וקייכן, ב) כנים פכ"ו מ"ד עירובין כד. ג) רש"ל מ"ז, ד) יש גורסין אחר זה ואיבעית אימא ר"י קאמר לה אליבא דר"י וליה לא ס"ל:,

ה) ברכות מא. עירובין ד. כד.

סוכה ו. כלים פי״ז מ״א, ו) [ע״ז י: טירוגיו כד ז. ז) שהלים פ״ה

סוכה ו. כנים פיייז מייה, ז) [ע"ז י: עירובין כד.], ז) שקלים פייה ה"א ע"ש, ח) נ"א ר' יוסי דמן דיוקרת, ש) [גיר' הערוך שלבא פי' כגון דדי הכיור שמקלחין

פיי כגון דדי הכיור שתקמקן המים אש"ג דיכול לארוקי המרק מן השליבה מוחר להמירון. י) ובמסכת תענית לא נמצא מחמורו של ר"ח בן דוסא כלום רק מחמורו של רבי יוסי דמן

יוקרת נזכר שם בתענית כד. ואולם רש"י דכאו שכתב להדיא

ומונט לשיי לכון שנוב נהאים ודר"ח אפשר דקא מכוין אהא דאי באצות דר' נתן ספ"ח עובדא דחמורו של רבי חנינא בן

לוסא ע"ש מבואר], ל) [ל"ל למתני"], ל) [וע"ע מוס' עירובין

הגהות הב"ח

(מ) גמ' ניסלוג רגיחני בדידה: (ח) גם׳ ניפנוג הניתני בדיה:
 (ב) שם בעי חוקיה כנ״ל ותיבת רבי נמחק: (ג) שם שניה נמי הא מתקנה: (ד) רש״י ד״ה חבל טמא וכו׳ דחוי לתילתיה

ספב עמח וכוי דמוי דמוי נמינמים קמייתא דמו כל"ו ודיבור זה ליל קודם דבור המתחיל מוי לאו: (ה) תום' ד"ה סנדל וכוי טומאה ישנה. נ"ב בפ"ק דף טו: (ו) בא"ד אבל טמא מגע

מדרס והוי ראשון לטומא׳ דעדיין כלי הוא דחזי למילמא קמיי׳ דהא איתקנה: (1) ד"ה אבל וכו׳ דבא לו מדרס ומגע

וב יחד:

ח א מיי׳ פ״ז מהל׳ כלים הלכה יב: מב ג מיי פיין מהלי כלים

הלכה ב: הלכה ב: י ד ה מייי פ"י מהלכות שבת הל' ג סמג לאוין סה נוש"ע א"ח סי שיו סעיף ו:

לעזי רש"י ברצו"ן [ברוצו"ן]. זרבובית.

> מוסף רש"י הובא בסוף המסכת.

מוסף תוספות

א. דהא היימא שניה. ריטנ״ל. א. דהא קיימא שניה. כיעני״ת. ב. דע״ג דכי נפסקה שניה הא קיימא ראשונה שכבר תקנה, אפ״ה טהור, דפנ״ח באו לכאן כדלקמן, ואי נפסקה שניה קודם תיקון ראשונה, פשיטא דטהור. ריטנ״ל. ג. והוי ראשוז ראשונה, פשיטא דטהור. כיטנ״ל, ג. והרי ראשון לטומאה. לש״ר, ד. כיון שהיה אב הטומאה. כיטנ״ל, ה. [ו]כיון דשבע ליי טומאה חמורה, אינו מקבל טומאה חמורה, אינו מקבל טומאה קלה. ליטנ"ח. 1. ונטמא אחד מהם והניחם בביסא וחזר טבו"י ונגע באותו הטמא אי מהני לטמויי החצי הטהור או לא. מוס׳ הלח"ת. 1. ולא או לא. תוק' הלק"ש, הדעה פשטוה מהא דלא אמרינן שבע לי' טומאה. ויטנ"ח, ח. [ד]אלימא למיחל טפי שייימאה דאתיא ליה וו. נדן אלימא למיחל טפי מטומאה דאתיא ליה מעלמא. לשנ״א, ט. שחלקיו נוגעים זב"ז במקום חבורם. ריטב״ה. ^ד. דר׳ יוסי פליג עליה התם. תוס' הרל"ש, יא. דמגע מדרס דהכא היינו משום. ריענ"א. יב. שמתבטל ממנו טומאת מדרס. ריטנ״ל. יג. (כ)שנשארה שם טומאה יג. (כ)שנשארה שם טומאה חמורה כגון בגד קטן.
חמורה כגון בגד קטן.
ליטנ״א, יד. אבל הכא דפרחה לה טומאת מדרס מכוליה מנעל מהיכן מקבל טומאת מגע מדרס. ליטנ״א, 110. טמא מגע מדרס. ליטנ״א, 110. טמא מגע מדרס מחמת האזן. לקנ"ל, 10. ווןכשנתחברה מצע מורט מומוו ייאון. לשנ"ל, 100 [ר]כשנתחברה לסנדל נעשה גם הסנדל טמא מגע באוזן מפני חבורה, וליכא למימר בהא שבע לי׳ טומאה. כי טומאת מגע זה טומאה, כי טומאת מגע זה לא מדין עצמו באה לו אלא מפני האוזן שנטפלה לו. מעכ"א. ואגב און דחיילי עליה שתים בב"א, חייל נמי אסנדל. מעכ"א. יו. משמע דשיעורן בג' רמונים. וקשה ישיעוון בגי ומונים, ויקשה וכו' [דהכא] לא קאמר 'ניקב כמוציא רמון וסתמו, וחזר וניקב כמוציא רמון עד שהשלימו לג' רמונים מהו'. שוושרימו לג דומנים מווד. מוס' עירונין ל: ד"ה שיעורן. י∏. ולעולם רמון אחד לבד קאמר. מוס' עירונין ל: ד"ה שיעורן.

רב נסים גאוז

פרק חמישה עשר אלו קשרים אלו קשרים. אם ראשונים מלאכים אנז בני אינש וואם מלאכים אגן בני אינש נואם ראשונים כבני אנשים אנו כחמורים ולא] כחמורו של רי חנינא בן דוסא. משכחת עיקר דילה באבות דר' נתן (פרק ח) וזהו המעשה, מעשה בחמורו יוווי המעשה, מעשה בהחדר של ר' חנינא בן דוסא שגנבוה ליסטים וחבשוה בחצר והניחו לה שעורים תבן ומים ולא היתה אוכלת ולא היתה שותה. אמרו מה אנו מניחין זו עד שתמות ותבאש החצר עלינו, שונמות וחבאש החצו עלינו, פתחו לה דלת והוציאוה לחוץ. הלכה עד שהגיעה אצל פתחו של ר' חנינא בן דוסא, שמע בנו קולה והכירה, אמר דומה קולה לקול בהמתנו. אמר לו . רוי עמוד לפויה ופחח לה דלח . ומים והיתה אוכלת ושותה, לפיכך אמרו כשם שהצדיקים

והא דנקט ותיקנה פירש בקונטרס דנקט משום סיפה לחשמעינן דחע"ג דתיקנה כי נפסקה שניה טהור מן המדרסב אבל משום דקתני סיפא אבל טמא מגע מדרס לא נקט ותיקנה דאפילו לא תיקנה ונפסקה שניה טמא מגע מדרס כדפי׳ בקונט׳ משום דעדיין כלי הוא לאישתמושי ביה תשמיש אחרינא וקשה דתנן בהדיא בסיפא דהך משנה במסכת כלים בפ' כ"ו (משנה ד) לא הספיק לתקן את הראשונה עד שנפסקה שניה טהור ורש"י בעלמו חזר בו והגיה אבל טמא במגע מדרסג (ו) דעדיין כלי הוא וחזי למילתיה דהא איתהנה לרחשונה והשתח נקט ברישה דוקה ותיקנה דאי לא תיקנה כי נפסקה שניה אינו טמא אפילו מגע מדרם כדקתני סיפא בהדיא ואגב דנקט

ה"ר שמעון אמאי טמא מגע מדרס™ הא שבע לה טומאהה ובהקומן רבה (מנחות כד.) בעי רבא גבי עשרון שחלקור מי אמרינן שבע לה טומאה או לאו וליכא למימר כיון שדרם עליו הזב ברגלו יחף דבא לו מדרם ומגע (יי מדרם יחד דבבת אחת לא אמרינן שבע לה טומאה כדמוכח בהקומן רבה (ג"ז שם) א"כ איכא פנים חדשות למגע מדרס כמו למדרס אלא על כרחך אחר שנטלה הראשונה וניתקנה בא לו מגע מדרס כמו שפירש בקונט׳ שנוגע בעלמו ואם כן נימא דשבע לה טומאה ולפי׳ הקונט׳ קמא ניחא דאפילו נפסקו שתי אזניו טמא מגע מדרס ומפרש ה״ר שמעון דלא אמרינן שבע לה טומאה כשהטומאה באה לו מגופוח כמו הכא שטומאת מגע באה לו שנוגע בעלמו כדפי׳ בקונטרס ולפירושו אתיא כרבי מאיר דאמר טומאת בית הסתרים מטמא דמה שנוגע בעלמו" טומאת בית הסתרים היא" וזהו דוחק דבפ׳ בהמה המקשה (חולין דף עב:) ובפ׳ העור והרוטב (שם דף קכט:) פריך בפשיטות טומאת בית הסתרים היא משמע דלא קי"ל כר"מ ובפרק שני דעירובין (דף כד.) פירש בקונטרס"א

מאביו ואין נראה דבפרק בהמה המקשה (חולין דף עב:) אמרינן דבעינן יג דבאות מבגד גדוליד ונראה לר"יטו כשתיקן אחן ראשונה באה לו לאחן טומאת מדרם ומגע מדרם יחד שו והסנדל בטל לאוון דאי אפשר להיות

טומאה לזה בלא זה: נפלוג וניתני בדידה בד"א. קשה לר"י אדפריך ניפלוג וניתני בדידה תיקשי ליה גופה י (דברייתה) אמאי טמא מגע מדרם הלא כיון שנפסקה החילונה בטל לה מתורת כלי ואומר ר"י דהוה בכלל קושיית הש"ס דניפלוג וניתני בדידה וממילא ידעינן דטמא מגע מדרס אינו אמת: עד שהשדימו דמוציא רמון מהו. והא דתנן במסכת כלים (פי"ו מ"ד) רימונים שאמרו שלשה אחוזים זה בזה" לא שהשיעור בשלשה רימונים אלא מפרש מה שאמר

למעלה הרימון לא גדול ולא קטן אלא בינוני וקאמר דהיינו בינוני כשלשה האחוזים זה בזה וגדילים יחד אבל הרימונים הגדילים אחד אחד או שנים הם גדולים ואותן שגדילים ארבעה יחד הם קטנים מנית דבי שנית דנו סנדד. תמוה לה״ר אלחנן אמאי לא מייתי ההיא

סייעתא דמטה דמתניה מקמי הך (כלים פי״ח משנה ו) מטה שהיתה טמאה מדרם נשברה ארוכה וחיקנה טמאה מדרם נשברה שניה ותקנה טהורה מן המדרם אבל טמא מגע מדרם אם לא הספיק לתקן את הראשונה כו': לא צריכא דאית לה שלאכא. לא גרסינן דאית לה תרי שלאכי דלמה לריך לתרי שלאכי כיון שיש לו פתח:

שנפסקה אחת מאזניו ותיקנה ממא מדרם (נפסקה שניה ותיקנה מהור מלממא מדרם אבל ממא מגע מדרם) מאי לאו לא שנא פנימית ולא שנא חיצונה לא פנימית דוקא אבל חיצונה מאי מהור אי הכי אדתני נפסקה שניה ותיקנה מהור מן המדרם אבל ממא ברישה ותיקנה נקט נמי בסיפה: אבל ממא מגע מדרם. הקשה

םנדל שנפסקה אחת מאזניו ותיקנה כו'. פירש נקונטרס דהוא

טומאה תו לא הדרה לה והדין עמו דלא מלינו טומאה ישנה (ה) אלא בכלי מתכות ולעיל נמי אמרי׳ ניטלה אחת מאזניו ואחת מתרסיותיו טמא

הדין לא תיקנה טמא מדרסא דאי כשנפסקה פרחה לה

לא צריכא דאית לה ישלאכא מהו דתימא במולי מבמל לה קמ"ל: דרבי אליעזר בן יעקב אומָר קושרה כוֹ': פשימא ״לא צריכא דאית לה תרתי איסרי מהו דתימא

דבשעת פרישתו דחוזן ב קיבל טומחה

מגע מדרם ניפלוג 🕫 בדידה בד"א שנפסקה פנימית אבל חיצונה מהור אמר רב יצחק בן יוסף תהא משנתנו בסנדל שיש לו ארבע אזנים וארבע תרסיותים •שלא לשבור דבריו של ר' יוחנן כי אתא רבין אמר רב חנן בר אבא אמר רב הלכה כרבי יהודה ורבי יוחגן אמר אין הלכה כר' יהודה ומי א"ר יוחנן הכי והא מדמתרץ ר' יוחנן אליבא דר' יהודה ש"מ כר' יהודה סבירא ליה י אמוראי נינהו ואליבא דרבי יוחנן ∞תנן התם כל כלי בעלי בתים שיעורן כרמונים בעי (י (רבי) חזקיה ניקב כמוציא זית וסתמו וחזר וניקב כמוציא זית וסתמו עד שהשלימו למוציא רימון מהו אמר ליה ר' יוחנן רבי ∘שנית לנו סנדל שנפסקה אחת מאזניו ותיקנה ממא מדרם נפסקה שניה ותיקנה מהור מן המדרם אבל ממא מגע מדרם ואמרינן לך מאי שנא ראשונה דהא קיימא שניה שניה נמי (2 מתקנה ראשונה ואמרת לן עליה פנים חדשות באו לכאן יהכא נמי פנים חדשות באו לכאן יקרי עליה לית דין בר אינש איכא דאמרי כגון דין בר אינש יאמר ר' זירא אמר רבא בר זימונא אם ראשונים בני מלאכים אנו בני אנשים ואם ראשונים בני אנשים אנו כחמורים ולא כחמורו של ™ר' חנינא בן דוסא ושל רבי פנחם בן יאיר אלא כשאר חמורים: ונודות יין ושמן: פשימא לא צריכא דאית ליה תרתי אוני מהו דתימא חדא מינייהו במולי מבמל לה קמ"ל: קדירה של בשר: פשימא

מן המדרם דכיון שנפסקו שתיהן בטיל ליה: אבל טמא מגע מדרם. והוי ראשון לטומאה דעדיין כלי הוא *דחזי למילתיה (ד) הוה"ה דהא מיתקנה

דר׳ יהודה: ומי אמר ר׳ יותנו הכי.

דהלכה כר׳ יהודה: טמא מדרם.

אם היה של זב והיה טמא מדרם לא

טהר מטומאתו כשנפסקה ועודנו

אב הטומאה: מאי לאו. אפילו

חיצונה ומשום דחזי לאפוכי ולתקנה.

וה"ה אע"ג דלא תיקנה דע"כ אי

כשנפסקה פרחה לה טומאתה תו לא

הדרה אלא להכי נקט תקנה משום

סיפא לאשמעינן רבותא דאע"ג

דתיקנה לראשונה כי הדר נפסקה

שניה טהור מן המדרם: אדתני

נפסקה שניה. אע"פ שתחנה טהור

לאוקמיה לדרבי יוחנן ולמימר וכן לחליצה ולאשמעינן דמנא הוא

דח"כ מאי אתא לאשמעי' ר' יוחנן כיון דלמילחיה מנא הוא בהדיא

תנן לה מתניתין ומשום דאפכי לא מיפסל דתנן חללה בשל שמאל

בימין חליצתה כשרה והיינו דאמר לעיל דמתרץ רבי יוחנן אליביה

ראשונה

מנעל שהיתה

עליה בשעת קבלת טומאה ראשונה

הלכה לה וכיון דכלי הוא הוי ראשון

שהרי נגע בעלמו כשהיה אב הטומאה

וכל זמן שהוא כלי וראוי לקבל

טומאה לא טהר מטומאת המגע:

ליפלוג כו'. למה לי למינקט נפסקה

שניה דנפסקו שתיהן הא ע"כ הא

שניה החילונה היא ומשום היא

לחודה הוה ליה למיתני טהור מן

המדרם: מהא משנמנו. הך דמדרם:

ד' אונים וד' תרסיותים. והך דנפסקה

שניה דקתני תרווייהו בחילונות

קאמר וסתמא כרבי יהודה דכיון

דנפסקו חילונות טהור: שלה לשבר

דבריו של רבי יוחנן. דחמר הלכה

כרבי יהודה: אמוראי נינהו. רבה

בר בר חנה אמרה לההיא דלעיל

והא רבין אמרה: כל כלי בעלי

בסים. לגבי כלי עץ תנא לה במסכת

כלים: **שיעורן כרימונים**. לטהר מטומאתן אבל פחות מכאן חיים

מלא

חדא

עליה ולא מבטיל ליה: וחזר וניקב כמוליא זים. אלל נקב הראשון:

עד שהשלים. הסתימה למוליא רימון: הא מסקנה ראשונה.

ולא בטל מתורת מנעל: פנים חדשות. משירדה לו טומאת

מדרס נתחדשו פנים הללו ואין זו הראשון שכבר נתקלקל בו

כדי ביטולו: לים דין בר אינש. אלא מלאך: כגון דין בר אינש. גברא בכולא: חמורו דר׳ פנחם מפורש בהכל שוחטין

(חולין דף ז.) ודרבי חנינא במסכת תענית (ד' כד.) י: סרסי

אוני. אונים שכופלים לתוכו ובאחת מהן יכול להוליא היין: שלאכא.

ברלו"ן: מהו דחימה מבעל ליה. לקשר שעל פיה ומוליה מה שבתוכו דרך שלאכא: תרי איסורי. שני חבלים קושר ברחב

הפתח זה למעלה מזה. לישנא אחרינא תרי איסורי שקושרין היום

לידי הפתח ולא היתה תלויה בה מאתמול:

מתחילה היה הגיר׳ כך ברש"י. והוה ראשון לטומאה 961 ראשון לטומאה דעדיין כלי הוא למדרם הוא ראוי אי הוה נעיל ליה לאישתמושי זב מכאן ולהבא אחרינא תשמיש מיהו מטומאת ומאב הטומאה טהור מדרם קמייתה דלא הוה מיוחד עוד דהויא עליה טהור לתנעל והוי ראשון כדאמרינן לקמן שהרי נגע בעלמו כשהיה אב הטומאה. פנים חדשות באו לכאן וכל תורת

ואח"כ הגיה רש"י בדבריו:

גליון הש"ם גמ' שלא לשבור דבריו של ר"י. כזה לעיל מו ע"ל: שם שנית לנו סנדל. יש לעיין א מייתי ממתני' הקודמ' יח מ"ו דכלים ול"ע: אחאי לא חייחי חחתני

רבינו חננאל

ואקשינן וממאי דכי אמר ואקשינן וממאי דכי אמר רי יוחנן וכן לחליצה למיפסל סנדל שנפסקה אזנו החיצונה, דילמא אליבא דרבנן קאמר י. דלא מיפסל עד דמפסקו ב׳ ולא היפטל עד הפטקה ב אזניו. ושנינן הא לא איצטריך ר' יוחנן לאשמועינן, דהא תנינא החולץ משמאל בימין חליצתה כשרה הכא נמי כי משתני חיצונה כי משתני חיצונה למיהוי פנימית כשר, דהא לרבנן במקומה נמי כלי הוא ולא הוה צריך ר' יותנן למימרה, ולא איצטריך אלא אליבא דרבי יהודה. ומדקא מתרץ ר' יותנן אליבא דר' יותנה, . ש״מ הלכה כר׳ יהודה לענייו הויא מנא. ו**הני** ב' אזנים דאמר ת״ק דמיפסקן לאו הני אזוים שמשוי צידי מודל. אלא אונים שמשני צירי טנול, אלא ב' אזנים מצד אחד, וסנדל זה יש לו ד' אזנים, ב' מצד זה וב' מִצד זה. רבנן סברי . [כיוז] דלא מיפסקו הני תרתי רמצד אחד, לא נפיק מתורת כלי. ור' יהודה סבר (מ)כד והיא שאוחזת את כף הרגל אבל פנימית לאו סמכא עלה. אבל פנימית לאו סמכא עלה.
והאי דקתני שאם נפסק כל
הכף כולו עדיין טמא הוא ואם
נפסק רוב הכף שלו טהור,
דייקינן מדקתני בנפסק רוב
הכף שלו ולא קתני שלו בכל ווכף] כולו אלא קתני כל הכף [הכף] כולו אלא קתני כל הכף כולו סתמא. והאי כף סתמא שבמקום העקב ומאוזן לאוזן הוא סביב העקב. והאי דקתני הכף שלו שאם נפסק רובו

טהור. ואקשינן ומי סבר לה

ר' יוחנן כר' יהודה והאמר

ר׳ יוחנן הלכה כסתם משנה, ותנן סנדל שנפסקה אחת מאזניו ותיקנה טמא מדרס. מאי לאו לא שנא פנימית ול״ש חיצונה כיון די יותנן האכשה כמשבה, ותנן סברל שנפסקה מנימית שנינן אבל נפסקה חיצונה טהור או לא שנא מנימיות "ש ויוצונה כיון דמשתריא חדא מינייהו טמא. ודחינן לא, נפסקה פנימית שנינן אבל נפסקה חיצונה טהור. ואמרינן אי אישתביקא בכללה אפשר לשנויי כדקאמרה, אלא מדקנת ניסא נפסק שנייה וחיקנה טהור מן המדרס אבל טמא מנע מדרס דהא פריט בה ומפרש טוף מאי דאית בה, ואי דוקא פנימית קתני אדמפרש אם נפסקה אח״כ שנייה וחיקנה ניפלוג בקמייתא וניתני בד״א שנפסקה פנימית אבל תנינן במקה חיצונה טהור. ופרקינן אמר רב יצחק בר׳ יוסף תהא משנתינו בסנדל שיש לו ד׳ אזנים ודי תרסיותים, ובהאי סנדל תנינן

רשינים אמוד כש שהצדיקים הראשונים חסידים כך בהמתן חסידות. ומעשה חמורו של ר' פנחס בן יאיר מפרש בפרק א' מן שחיטת חולין (דף ז), ר' פינחס בן יאיר הוה אויל לפדיון שבויים כר'. איקלע לההוא אושפיזא רמו שעריה לחמריה ולא אכלה, נקרונהו ולא אכל, המושינהו ולא אכל. אמר להו דילמא לא מעשרן, עשרונהו ואכל. אמר להו עני זה הולך לעשות רצון קונו ואחם מאכילין אותו טבלין. ואיתא נמי במסכת דמאי (פרק א) ובמסכת שקלים דבני מערבא (פרק ה).

נפסקה אחת מאזניו סתם משמע אפילו חיצונית. והוא כגוז סנדל שיש לו ב׳ אזנים פנימיות זו מצד זו וב׳ חיצונות זו מצד זו שאם תפסק אחת מז החיצונות הא קיימא חברתא בדוכתא דהיא נמי חיצונית. ובחדא פנימית וכנגדה חדא חיצונ סגיא ומשום הכי טומאת.